

This PDF you are browsing now is a digitized copy of rare books and manuscripts from the Jnanayogi Dr. Shrikant Jichkar Knowledge Resource Center Library located in Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University Ramtek, Maharashtra.

KKSU University (1997- Present) in Ramtek, Maharashtra is an institution dedicated to the advanced learning of Sanskrit. The University Collection is offered freely to the Community of Scholars with the intent to promote Sanskrit Learning.

Website

<https://kksu.co.in/>

Digitization was executed by NMM

<https://www.namami.gov.in/>

Sincerely,

Prof. Shrinivasa Varkhed
Hon'ble Vice-Chancellor

Dr. Deepak Kapade
Librarian

Digital Uploaded by eGangotri Digital Preservation Trust, New Delhi
<https://egangotri.wordpress.com/>

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक
हस्तलिखित संग्रह

दाखल क्र M 630 विषय पुराण
नाव. तथापिपैचमी कथा पूजा उद्घाटन (MSS)
लेखक/लिपीकार अनादिन शंकरेश्वर जोशी
पृष्ठ 13 काळ शेके 1825 पूर्ण/अपूर्ण

॥ ऋषिपंचमीकथासूजनउद्यापनं ॥

वनस्पतिश्रवणम् ॥ अपूर्वकं यशोवर्चः प्रजापदो वसुधैव कुटुम्बकम् ॥ ब्रह्मप्रज्ञां च मेधां च ब्रह्म
 देहि वनस्पते ॥ इति श्रुत्वा ॥ मुखदुर्गंधिना द्वायुदंतानां चारुशुद्धये ॥ श्रीवनाय च गा
 ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ एवं गुणविशेषविशेषायां शुभपुण्यति
 शोभनमस्तु दर्शनादारभ्य शरीरावसानपर्यंतं शांताशांत
 सांसारिकसकलरजोदोषकल्मषविनाशनार्थं पुराणात्तु फ
 लप्राप्त्यर्थं यथामिळतोपचारैर्यथामिळतोपद्रव्यैः संपन्नैः
 पूजनमहं करिष्ये ॥ त्रिमूर्तिब्रह्मदेवाय ब्रह्मणज उन्नतं ॥ सूय ॥ १११ ॥
 कोटिप्रतिकांशं रुषिर्वृंदं विचिंतयेत् ॥ १॥ ध्यानं ॥ आगच्छंतु मे
 हाभागचतुर्वेदस्वरूपिनः ॥ यावद्व्रतं महं कुर्वन्मया भवतां द्विज ॥ २॥
 सहस्रं ॥ आवाहनं ॥ सुवर्णघटितं दिव्यं नाना रत्नसमन्वितं ॥
 आसनं कल्पितं येन गृह्यतां तन्मुनिश्वराः ॥ ३॥ आसनं ॥ गंगा
 जलसमानितं सुगंधकलत्रोत्थितं ॥ पाद्यं तस्मिन् गृह्यंतु कथं

* चाणक्ये हं दंतधावनं ॥ इति दंतान् सशोध्य ॥

पाद्यामहर्षयः॥४॥पाद्यं॥सुवर्णपात्रसंभूतंगधपुष्पाक्षतैर्यु
 तं॥ऋषयःप्रतिगृह्णंतुअर्घ्यदत्तमयाचरेत्॥५॥अर्घ्यं॥कपूर
 वासितंतोयंसुवर्णकलत्रास्त्रितं॥दद्याम्याचमनंभक्त्याऋषयःप्र
 तिगृह्यतां॥६॥आचमनं॥सुवर्णपात्रैरलाढ्यैर्दिव्यपंचामृता
 दिवा॥मधुपर्कार्यमानितंमुनयःप्रतिगृह्यतां॥७॥स्नानं॥सूक्ष्मा
 प्यतांवसुभ्राणिवस्त्राणिविविधानिव॥ऋषयःप्रतिगृह्णंतु
 ॥८॥वस्त्रं॥नानामंत्रैःसमुद्भूतंपवित्रंवनह
 सुत्रं॥प्रत्येकंचैवयदाभिरुषयःप्रतिगृह्यतां॥९॥यज्ञोपवीतं॥
 चंदनं॥उरध्वतापुष्पंधुपंदिपंनैवेद्यकं॥आचमनंकरादितनंफलं
 तांबूलदक्षिणानिराजनं॥इदंविष्णुर्वि०॥सहस्रो०॥पुष्पाजलिं॥

॥२॥

शानतो शानतो वापि पूजनं च कृतं मया ॥ संपूर्णं जायतां वि
प्रयुष्मत् दृष्ट्वा बलं लोकयेत् ॥ १॥ इति पूजा ॥ ॥ अथ कथानकं ॥
सूतो वाचा ॥ गतास्ते पांडवास्तत्र यत्र देवो जनार्दनः ॥ द्वारव
त्पात्रं संप्राप्य प्रणिपत्य यथाक्रमं ॥ १॥ क्षणमात्रं ततश्चिन्त्वा
सभायां धर्मं तत्परं ॥ युधिष्ठिरो ब्रुविष्यति कथं व्रतं किं ददः प्र
सी ॥ २॥ यस्य व्रतं मानमात्रेण सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ ३॥ मासि भा
द्रपदे चैव शुक्लपक्षे तु पंचमि ॥ कर्तव्या सा प्रयत्नेन धर्मसंतान
वर्धनि ॥ ४॥ सारं धत्तिका रूपयः पूज्या सप्तैव ते दिने ॥ स्थापि
तव्या सरीतिरेव होतुं विधानतः ॥ ५॥ कुंकुमागरकपूरैश्च
दनैश्च शुगाधिकैः ॥ फलैश्च विविधैः शुभैश्च यज्ञोपवितैः ॥ ६॥

॥२॥

आन्यैश्च रण्यकैश्चैव नैवेद्यं परिकल्पयेत् ॥ दिपमाळादिकं ह
 वा अघ्नं चैव निवेदयेत् ॥ ७॥ नारंगैर्नारिकेलैश्च पुष्पैश्च
 कस्तूरीमांसादिभिर्कुर्यात्कर्तव्यं शक्ति संयुतं ॥ ८॥ त्राकृहा
 रेणोक्तव्यामहाष्टहवि संयुता ॥ अन्यैश्च रण्यकैश्चैव यक् १५
 त्वात्रानो नृप ॥ ९॥ अनेन विधिना पार्थ कर्तव्या अष्टविंशति ॥
 सर्वपापविनिर्मुक्तौ विष्णु लोके महीयते ॥ १०॥ युधिष्ठिरैव च
 वरहस्य उक्तं मागधं महात्म्यमिदमुत्तमं ॥ आदौ केन समाचिणं
 सपुष्पिणं परं व्रतं ॥ ११॥ किंपुण्यं किं क्वं देव व्रतमाचरतां नृणां ॥
 कथयस्व प्रसादेन यदि तु श्रोतुं सिद्धिं प्रपन्नो ॥ १२॥ श्रीकृष्ण उवाच ॥
 इदं व्रतं राजन् सर्वपापप्रणाशनं ॥ सर्वकामप्रदं श्रेष्ठं पु

॥३॥

त्रपौत्रप्रवर्धनं॥१३॥पृथिव्यांहियथाजातंतथात्वंशृणुपांडव॥
ब्रम्हहृत्पुंराशक्रोब्रतंहवामहसुरं॥१४॥प्राप्तोवेराजनाडु
ब्रवीडितोवृत्तसूदनः॥ब्रम्हाणंसमुपागच्छदात्मनःशुद्धिका
रणान्॥१५॥शुद्धिंचपार्थयामासतदावाक्यमिदमहं॥ततोदिव
समंब्रम्हाक्षणंध्यात्वाचकारवै॥१६॥शुद्धिरात्रस्यराजेंद्रप्रह
एनांतरात्मना॥विभज्यब्रम्हहृत्पावेचतुर्हचचतुर्मुखः॥१७॥
प्रक्षिपेराजशार्दूलचतुस्छानेपुवेतदा॥धुम्रजाळासुचवन्द
सालिलंयुनदिषुच॥१८॥पृथिव्यामुखरायांतुर्गुणमयांतुया
पिति॥तस्मात्तुर्गुणमतिनारिषाज्येष्ठास्यत्राभाषणः॥१९॥प्रथ
मेहंतिचांडादीदितियब्रम्हधातकी॥नृतिर्ये रजकिप्रोक्ताच

॥३॥

तुर्थे भुद्रुपिणि ॥ २० ॥ नृक्षत्रदरीनात्तराज नृभर्तु वै योग्यता
मियात् ॥ एवं वै रजसि सि णे पावना पुमदा ॥ २१ ॥ पंचमेह
निस्त्रा भुद्रुदेवे पित्रे च कर्मणि ॥ सुखपातकयोगेन तू स्यादा
पस्तता दृष्टाः ॥ २२ ॥ ७५ शाना शानतो वापि जातं संसर्गपातकं ॥
तत्पापसंक्षयार्थं वै कार्यं पंचरूपि पंचमि ॥ २३ ॥ सर्वपापप्रशम
नी सर्वोपद्रवनाशानि ॥ ब्रह्मक्षेत्रियविद्वभुवैद्वैः स्त्रिभिः का
र्या प्रयत्नताः ॥ २४ ॥ युधिष्ठिरौ वाच ॥ पुरा ह्यत युगे देवकृता के
न च पंचमि ॥ ऋषयः कत्रपु पुज्यं ते तदेवोष वृत्तप्रभौ ॥ २५ ॥ श्री ह
स्तौ वाच ॥ अथान्यदपि राजेन्द्र प्रवक्ष्यामि कथानकं ॥ वैदेहस्य
नगरे राज नृसुमेधा तत्र वै नृपः ॥ २६ ॥ धर्मसौख्यबलोप

॥४॥

तः सर्वसत्त्वहिते रतः ॥ देवनामर्द्धिजस्तत्र वसते वेदपारगः ॥ २७ ॥
तस्य भार्या जयश्री सा सति सर्वगुणान्विता ॥ पतिव्रता पति
प्राणापति वाक्यपरायणः ॥ २८ ॥ कदाचिद्देवयोगात्तु आगु
ता ऋषिपंचमी ॥ तस्मिन्नेव दिने राजनूदेवनामर्द्धिपितुर्दि
नः ॥ २९ ॥ भोज्यभूरिप्रदो विप्रो भार्याप्रतिजगादहम् ॥ शृणुष्वि
ये पितुर्वाक्यं क्षयाहोद्य पितुर्मम ॥ ३० ॥ अमंत्रणं करिष्यामीत्य
षिणां वनवासिनाम् ॥ तस्यामि परयाभक्त्या पितृणां तृप्तिहेतवः ॥ ३१ ॥
तथेह लूक्काथविप्रो सौ संप्राप्तो यमुनातटे ॥ निमंत्रितास्तु मु
नियः पितृनुदिश्य वै नृप ॥ ३२ ॥ संयोगो रजसः प्राप्य सत्कालं
तस्य योषितः ॥ विस्मितास्तान् दाराजनृपप्रच्छस्त्री किदं वक्तुम् ॥ ३३ ॥

॥४॥

आयुर्किंतु मया कार्यं पितृकार्यं गृहे मम ॥ आमुं चित्तास्तु भूदेवाः
ते सर्वे स्वर्गदायकः ॥ ३४ ॥ एथापाकश्च मे ज्यातो क्षयाहो विप्रेन्द्रो
गतः ॥ मध्याने भास्करे जाते कावेचकुतुपरिचिते ॥ ३५ ॥ देवता
र्मापि संप्राप्तोऽसि विवृन्देन संयुतः ॥ ततस्नापि समाख्याता
सद्यस्नानं चकार सा ॥ ३६ ॥ चरणदशाब्जं कृत्वा कृतशौचपरिग्र
हः ॥ ३७ ॥ संस्मृतैषु च पाकेषु चकार परिवेषणं ॥ ३८ ॥ तदा तेन
षयस्तत्र क्षयाहय समागतः ॥ अन्नं तद्विधिं रम्यं लेह्यभक्ष
समन्वितं ॥ ३९ ॥ ततश्चाहारसमये रूपयोजनचक्षुषा ॥ र
जो संयोगसंस्पृष्टं शालातस्य द्विजोत्तमः ॥ ४० ॥ शार्पदवागता
सर्वे निराशाः पितरौ गता ॥ कर्मणो तस्य फलतकावधर्मनियोजि

॥५॥

ताः॥४०॥ पंचत्वमागतासाचनिताधर्मपुरीप्रतिधातितायेम
दुतैश्चविविधैर्दृढबंधनैः॥४१॥ ततःपापःक्षय्यजातेभ्वानयो
निमुपागताः॥साचापिब्राम्हणाराजनूकर्मणाकुत्सितेव
वै॥४२॥ निवेशनःस्वपुत्रस्यबलिवर्धत्वमागतः॥पूर्वजन्म
प्रभावेनजातिस्मरणतागतो॥४३॥ एकत्रवासिनौचैवस्व ॥५॥
पुत्रस्यचवेरमनि॥समयेबहुनिष्क्रान्तेक्षयाहःसमुपागतः॥
तयोपुत्रःकौसिकयोभार्यावचनमब्रवित्॥४४॥ कौसिकोवाच
अथपित्रोक्षयाहोमेकतव्यंदिजभोजनं॥तथेष्टूक्तस्तयाग
वाविप्राणांमंत्रणशुचि॥४५॥ स्नात्वाशुद्धियापेक्ष्यापाकंभु
क्षित्वाह्या॥मुक्तंपायसमांडेनसर्पेनगरळंनृपे॥४६॥

दृष्ट्वा सा सुनिभां डे न शुनिभां डाउ पस्यु नोत् ॥ द्विजभार्या तु
तां दृष्ट्वा उन्मुके न जघान ता ॥ ४६ ॥ कट्यां सिरसि वक्त्रे छादुः
खिता विललापसा ॥ शुषा च पाकमन्यं च चकार श्रधया निता ॥ ४७ ॥
भोजिता ब्राम्हणास्तत्र हतं श्राद्धे विधानता ॥ ततो विशेष
भुक्तेषु न दुष्टिष्ठं भूमिपः ॥ ४८ ॥ दितं तया पापभया भूमि
मध्ये नित्यं ततः ॥ हारस्त्वमातरः शुन्य उ पवासो न वेत दा ॥ ४९ ॥
कौत्रिकस्य तदा पुत्रा शालयामेव निद्रितः ॥ ततो रात्रौ प्रवृत्ता
यां सा शुनिक्षुधितानृपा ॥ ५० ॥ बलिवधमुपागम्य भर्तारिं नि
दमब्रवीत् ॥ बभूवसि नाधानाथो हं उष्टिष्ठमपि पुरितं ॥ ५१ ॥
ग्रासादिकं च नोदत्तं क्षुधामावाधत बहु ॥ अन्यस्मिन् दिवसे

॥६॥

पुत्रो मम चान्यं ददाय सौ ॥१८२॥ मध्याह्न समये प्राप्ते सुपु
त्रेण यशस्विना ॥ सर्ववर्षेषु विशेषेण वदेवेदांग पारगा ॥१८३॥
कृतं श्राद्धं प्रयत्नेन श्रद्धया कुलुपे स्थिते ॥ तस्मिन् न वदिते
स्वामिन् न लेख्ये तत्र स्पृमध्यतः ॥१८४॥ विषंतत्र भूजंगे नक्षि
पे दृष्टं मया प्रभा ॥ तया गकारणतत्र पश्येत्तु मया प्रभा
॥१८५॥ तस्य स्पृशः कृतं तस्मात्ताडिता पुत्रनार्यया ॥ कटि
भग्नविशेषं न नासिकायां प्रकाटितं ॥१८६॥ उपलैरिष्टि
काखटैस्ताडिता भृत्सिता मृज्जं ॥ पलायंति ततः स्वामिना
गतास्मिन्निवांतिकं ॥१८७॥ निरोदकि निरात्रिचक्षुधामेव
तते धुनः ॥ अधुना कीं मया कार्यदुःखितास्मि पुनः पुनः ॥१८८॥

॥६॥

तां प्राहारुदितो न डो नू भडे पापस्य संभवं ॥ किं करोमि नरा
 को हं भारवाहत्तमा गतः ॥ ६५ ॥ उपाजितं त्वयैव तत्पुर्वजन्म निपा
 तकं ॥ त्वत्कर्मफलं तत्रैव मयि गोत्रं व्यवस्थितं ॥ ६० ॥ तस्मादेवं
 निधंवांते पातकं वर्तते बहु ॥ पुत्रदानादहं तूपां न खात्स्मिमुपा
 गता ॥ ६१ ॥ श्रीक्षेत्रे वाच ॥ तयोऽसं वदतोरवन्नुपयातु श्रूतं
 बहिः ॥ कुथया मासत्सवं भित्तिरग्रे समाहिता ॥ ६२ ॥ स उत्था
 यत तोगाष्टसु पुत्रः कोऽपि कोऽतमः ॥ श्रुत्वा च विनतं स्तत्र हता
 जब्धिपुटस्तदा ॥ ६३ ॥ दुःखितोऽपि तरो जातो मत्वा वस्थावता
 दृशा ॥ प्रपद्यमधुरैर्वाक्यैकनूपदं कर्मणः फलं ॥ ६४ ॥ पिता उवा
 च ॥ पितुः क्षयाय संप्राप्तं तव माता रजोचितं संजाता देवयोगा

॥७॥

तु पुर्वकर्म विपाकस्तः ॥ ६८ ॥ पका किनि गृहे सापि ब्राम्हणाश्च नि
मंत्रिताः ॥ सधरुणा चात हा पुत्र पाक रय संच कारसा ॥ ६९ ॥ धातेन
पाप प्रभावे नुपितृ शाप कृत्वे न च ॥ इदं विप्रापिता वरुणा
या इति ॥ इत्येतत् च या ॥ ७० ॥ श्री ह्येग वाच ॥ सुश्राव पुत्रस्तदा
कथं ये दुर्लभं च तदा तयोः ॥ तद्युवाच ॥ क संतप्यः संजातः कौविकः ॥ ७१ ॥
सुतः ॥ ७२ ॥ ततो रात्र्यां च तत्काळे न यो दत्तं तु भोजनं ॥ स्यमा
तुर विदित्वा च भक्तिमान् कौविकः सुतः ॥ ७३ ॥ द्वितीये न्दी क
तं न न पुन ब्राम्हण भोजनं ॥ पुष्कलैर्भक्ष्य भोज्ये भवति पितो
वृषभः शुनिः ॥ ७४ ॥ विवर्णश्चित्तयन् सायकथं मे सुहृति पितुः ॥
महत्कष्टं गतो तौ च शुनिव्रषभं तां गतो ॥ ७५ ॥ शुनिव्रषभयो

वाक्यं नृषिणामग्रतोखिलं॥ निवेद्यः ततः सर्वैरुपयोध्य न त
 त्पराः॥ ७४॥ उपरप्राप्तं तं कर्म मुनिव्रषभयानृप॥ उत्तिरेको
 त्रिकं सर्वविदितं कारणं तयोः॥ ७५॥ व्यपु उवाच॥ तव माता तु सा
 विप्रस्वगृहे बाळभावनः॥ विदित्वा पित्रु तं प्राप्सं पदं मकर
 दिजः॥ ७६॥ तेन कर्म विपाकेन मुनिमाता भूतं बह॥ वृषभश्च
 पिता तत्तु तं संपर्कस्य दोषतः॥ ७७॥ एतयोर्मुक्तिका मायं कुरु
 त्वं नृषिपं च मि॥ संपर्कदोषहे त्रिचस्त्रिणां पित्रोऽश्रते दिजः॥ ७८॥
 भिर्यया सह विप्रैरुत्तुषि नृसंपूज्य युत्नतः॥ मुच्यते पितरो पापा
 पुर्वजन्म समाविता॥ ७९॥ विधानं किं दृशत स्यात्पुजादानं कथं
 न वेत्त॥ किं भक्षं किं च वैयाज्यान्तत्सर्वं कथयंतु मे॥ ८०॥

॥ रूपयउचुः ॥ शृणु विप्रं द्रुपदे ननु पिता च समाहिताः ॥
 किंपुण्यं किंपुण्यं तस्य विधानं पुन न तथा ॥ ८१ ॥ दुष्करमान
 वेचिस्तु न पिता तु सुरवा वह ॥ मासेनाद्रपदे प्राप्यो भवेत्तु
 कृपं च मि ॥ ८२ ॥ तस्यांति यममाश्रय दंतधावन पूर्वकं ॥ शा
 केव किंपुण्यं वापि निवारैः शामकेरपि ॥ ८३ ॥ दधि दुग्धं च
 नैवेद्यं कर्तव्यं च शुचिस्तथा ॥ नद्यां वापि तडागे वा शुचौ भूमौ ॥ ८४ ॥
 गृहेपि वा ॥ ८५ ॥ मध्याह्ने चैव वा प्रात्येकं तंगोमय मंडलं ॥ श्व
 रित्तैः शंखपद्मैश्च नारायण पदान्वितं ॥ ८६ ॥ निक्षिप्य त
 त्र कलशं सपधान्य समन्वितं ॥ जलपूर्णं दृढं चैव वंश
 पात्र समन्वितं ॥ ८७ ॥ अश्वत्थपलवं चैव कलशो परिधा

रयेत् ॥ आवाह्यरूपिमंत्रेण स्थाप्याः सप्तचपांडवाः ॥ ६७ ॥
 स्वर्णशेष्मयाः श्रेष्ठा अलाभे कुत्रासंभवः ॥ सप्तैश्वर्यः
 शुभः श्रेष्ठा सर्वेषां चितितप्रदा ॥ ६८ ॥ पुजिता नृत्तिभावे
 न गृहस्थैः शुभकांक्षिभिः ॥ फलैः सत्यनिरर्थं चैव रूपिणां
 च प्रदापयेत् ॥ ६९ ॥ कथं पत्रिर्न रक्षाजो विश्वामित्रो यगो
 तमः ॥ जमदग्निर्वशिष्ठस्य सत्यैते रूपयः स्मृतः ॥ ७० ॥ सा
 ध्वं चैवाप्यरुंधत्यां पुजयति पतिव्रतान् ॥ नभश्च शुक्लं
 च म्यामर्चितास्तु मया द्विजादगंधपापंतु मे सर्वं मध्यं गृहं
 तु वानमः ॥ ७१ ॥ अर्घ्यमंत्रः ॥ आशानाशान्तौ वापिमया
 पापमुपाजितं ॥ तत्सर्वं नाशमायानुभवतां चैव पूजनात् ॥ ७२ ॥

॥५॥

वस्त्रयशोपवीतंच च त्रोपानकमंडलं॥ उच्छिषं च त्रकंचै
रुपिणा च समर्पयेत्॥ १७३॥ कुंकुमादि सुगंधैश्च पुष्पैश्चै
व प्रपुजयेत्॥ आर्त्तिकं च ततः कुर्याद्देवमंत्रैः सुत्रापरना
॥ १७४॥ कामक्रोधविनिर्मुक्तः शुचिस्तद्गतमानसः॥ अने
न विधिना विप्रसप्त वर्षाणि कारयेत्॥ १७५॥ कर्तव्यं तु द्विज
श्रेष्ठ पितरो मुक्तिमाप्स्यथ॥ श्रीकृष्णोवाच॥ प्रणम्य चिं
ततो विप्रान् द्विजप्राप्तस्वकंगृहे॥ १७६॥ काळे किपयतिः
कांतोऽगताः ऋषिपंचमि॥ पित्रोपापविमुक्तार्थं सुपुत्रः
श्राद्धं चरेत्॥ १७७॥ दत्तं पुण्यं तयोस्तत्र मुक्तौ वै जन्मतः
श्रुतौ॥ शुद्धविमानं मा रूढोक्तं यमानो महामुनिः॥ १७८॥

॥५॥

हर्षेणामहतायुक्तौ सुपुत्रं विक्ष्य विस्मितौ ॥ उच्यते ॥ अथ
 या पुत्रतौ सुखसंभवौ ॥ ८८ ॥ इत्युक्ता तौ गतौ पार्थ दुर्गं गच्छ
 नमुत्तमं ॥ विमानेनार्कवर्णेन स्रज्यामानो मुदान्वितौ ॥ ८९ ॥
 इतस्तत्कथितं भूपव्रतानां मुत्तमं व्रतं ॥ कुरुत्वमपि राजेन्द्र स
 र्वकाममवाप्सि ॥ ९० ॥ युधिष्ठिरौवाच ॥ कथं सा क्रिय
 ते ह्येष्ट ॥ उद्यापनविधिं शुभं एतत्समस्तविस्तार्य ब्रूहि
 ममाग्रतः ॥ ९१ ॥ श्रीकृष्णोवाच ॥ शृणु पार्थ प्रवक्ष्यामि उपापनवि
 धिं शुभां ॥ शुक्लपक्षे तु पंचम्यां भाद्रपदे चोष्य भक्तिमान् ॥ ९२ ॥
 ऋषयः सप्त कर्तव्या सोवर्ण रजस्तथा ॥ वस्त्रस्योपरि सं
 स्थाप्य भोजने सहिरण्मया ॥ ९३ ॥ पीतवर्णं च ब्रूषभं मृषि

णांप्रितिदायकं॥ सत्यधान्यसमायुक्तं दापयेत्पांडुनंदना
 ॥१॥ क्षीरदानं च सधृतं दातव्यं शार्कराचिंतं॥ भोज्यादिजा
 तयाः सप्तयेचान्हेब्रम्हचारिणः॥६॥ सावकं कृतावकं यदो
 ह्यादद्यात्तेभ्यः सवत्सका॥ सवस्त्राभरणेष्वेव गावो द
 द्याद्विजामये॥७॥ स्वयंभुंजितराजेंद्रसुहृद्वंधुजनैः
 सहा इत्थं यत्कुरुते पार्थव्रतं त्रपि समुद्रवां॥८॥ सया
 निपरमं लोके यावदिंद्राचतुर्दशः॥ अन्यापियावेकुरुते
 पृणुतेयः कथानकं॥९॥ सत्यजन्म कृतं पापं मुच्यते नात्र सं
 शयः॥१०॥ स्त्रिणां पातकं जातस्य मुच्यते नात्र संशयः॥१०॥
 पवित्रं च सदा गुह्यं न ह्यज्यां च कदाचन॥ शुक्ला च विपुला

॥१०॥

॥१०॥

भोगान्मृषिलोकं महियते ॥११॥ शुद्धं तापठतां चैव
सर्वपापप्रनाशनं ॥ य इदं पठते भक्त्या यः शृणोति समाहि
ताः ॥१२॥ सर्वपापविशुद्धा माविष्णुलोकं स गच्छति ॥ हळक
र्षणसंभूतमानितं ब्रूषभने यत् ॥१३॥ तदन्नं नैव भोक्त
व्यं भूंजिया च फळादिकं ॥ शुद्राणां दृष्टिपातश्च शुद्रशब्द
स्तथैव च ॥१४॥ शुद्रसंभाषणं चैव शुद्रस्पर्शश्च वर्जयेत् ॥
इहैवं विधिना पार्थ व्रतमेतत्करिष्यथा ॥१५॥ इति श्रीभवि
व्यास उपनिषद्वाक्ये ॥५॥

॥११॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ उद्यापनं ॥ विधाय नियमकर्मणि
गत्वा द्वा रावती मृषी नृ ॥ स्नायते विधि वदुः कथा पंचामृतं पु
थक पुथक ॥ अरुंधत्यै तथा दद्यात्सूक्ष्म वस्त्रं च संयुतां ॥ ३ ॥
चंदनागरकपुंरै विलिप्य च सुगंधिभिः ॥ पुष्पैर्नाना विधि श्रे
वधूपदीपश्च शोभने ॥ ४ ॥ नैवेद्यैर्बहुभिः श्रेवलेह्यपद्या
स्वचोष्यकैः ॥ तांबूलैश्च सकपुंरैः पूगि फलसु संयुतैः ॥ ५ ॥
गंधपुष्पाक्षतैश्चैव फलैर्नानाधि संयुतैः ॥ अर्घ्यं च विधि व
दुः कथा पूजयेन्मुनिपुंगवान् ॥ ६ ॥ अरुंधति तथा साध्वि पू
जयेति पतिव्रताम् ॥ यैवं संपूज्य विधि वत्साध्याह्न नियत
द्वियः ॥ ७ ॥ रात्रौ जागरणं कृत्वा पूजयेत्कृषि संप्रमान् ॥
ॐ

॥११॥

पुराणाश्रवणश्रोत्रगीतवाद्यत्रनिःस्वनैः ॥ ७ ॥ एवतां
एवतां रजनिनित्या प्रातरुज्ज्वलने समानचरत् ॥ समापूजो
सधृते जुहुयाद्भक्तितैर्यवैः ॥ ८ ॥ पौरुषेण च सूतेन प्र
त्येव सत्पथागुरुः ॥ तदिच्छेदिरिति मंत्रेण जुह्यादृष्टे तरे
द्रातां ॥ ९ ॥ रात्रौ च जुहुयात्सम्यगतितायां द्विजोत्तमः ॥
आचार्यमृत्विजः सम्यग्माध्याह्ने पूजयेद्भुक्ती ॥ १० ॥ तल
स्तेभ्यः प्रदद्यात्तु कंभान्सप्रतिमाभुक्तान् ॥ सवस्त्राहोप
वितांश्च रहने च तंदुत्पादनान् ॥ ११ ॥ आचार्याय ततो दद्या
द्भावसां मंडलान् ॥ वस्त्रयुग्मेन संछिन्नाद्यंटाचामरभू

॥१०३॥

षितं ॥१२॥ स्वर्गशृंगीरौ व्यखुरी स्वर्गपादसमन्वि
तां ॥ सदक्षणा नूतनोदधातुपर्यंकादिकमेव च ॥१३॥
दद्यादरंधती ग्रीये सुंदरं च मनोहरं ॥ नवभूषण
गन्धै वस्त्रतांबुलसन्वितं ॥१४॥ सिंदूरकज्जका धा
रं युतलक्षरसुपरितं ॥ एवं संसृज्य विहिवसौभाग्यं च ॥१५॥
रतो तथा ॥१६॥ अन्येभ्यो ब्राम्हणेभ्यश्च प्रदद्याद्
सिदक्षणां ॥ ईष्टमित्रैः परिचरतः ततो भुजितदागता
॥१७॥ आदेशाकां वसने व्रतस्योद्यापनं व्रती ॥ यः क

॥ ऋषिपंचमीकथाहजन्तुद्यापनसमाप्तः ॥

॥१३॥

[OrderDescription]
,CREATED=26.11.19 14:28
,TRANSFERRED=2019/11/26 at 14:33:43
,PAGES=28
,TYPE=STD
,NAME=S0002166
,Book Name=M-630-RISHIPANCHAMI KATHA PUJA UDHAPANAM
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF
,FILE6=00000006.TIF
,FILE7=00000007.TIF

FILE8=00000008.TIF
,FILE9=00000009.TIF
,FILE10=00000010.TIF
,FILE11=00000011.TIF
,FILE12=00000012.TIF
,FILE13=00000013.TIF
,FILE14=00000014.TIF
,FILE15=00000015.TIF
,FILE16=00000016.TIF
,FILE17=00000017.TIF
,FILE18=00000018.TIF
,FILE19=00000019.TIF
,FILE20=00000020.TIF
,FILE21=00000021.TIF
,FILE22=00000022.TIF
,FILE23=00000023.TIF

FILE24=00000024.TIF
,FILE25=00000025.TIF
,FILE26=00000026.TIF
,FILE27=00000027.TIF
,FILE28=00000028.TIF
,